

Понуда и тражња

ЕЛАСТИЧНОСТ

Еластичност

- У претходним вежбама ПОНУДЕ и ТРАЖЊЕ смо дискутовали о смеру кретања криве тражње/ понуде, али нисмо дискутовали о величини те промене
- **ЕЛАСТИЧНОСТ** је мера која показује како купци и продавци реагују на промене тржишних услова

Ценовна еластичност тражње

- Према закону тражње, пад цена неког добра повећава тражену количину
- **ЦЕНОВНА ЕЛАСТИЧНОСТ ТРАЖЊЕ** говори како купци (тражена количина) реагују на цене
- Тражња је **еластична** уколико се знатно мења у односу на цене
- Тражња је **нееластична** уколико се незнатно мења у односу на цене

Фактори који утичу на еластичност тражње

- Распољивост блиских супститута (више супститута, већа еластичност тражње)
- Неопходна наспрам луксузних добра (неопходна добра, мања еластичност; луксузна веће)
- Дефинисаност тржишта (уже дефинисана тржишта имају већу еластичност тражње)
- Временски хоризонт (већа еластичност уколико се посматра већа временска серија)

Израчунавање еластичности тражње

ЦЕНОВНА ЕЛАСТИЧНОСТ ТРАЖЊЕ (e)=
ПРОЦЕНТУАЛНА ПРОМЕНА ТРАЖЕНЕ
КОЛИЧИНЕ/ПРОЦЕНТУАЛНА ПРОМЕНА
ЦЕНЕ

- $e=1$ јединична еластичност
- $e > 1$ тражња еластична
- $e < 1$ тражња нееластична

Пример 8.

- Поскупљење кугле сладоледа за 10% је утицало да сте смањили купљену количину за 20%. Каква је ценовна еластичност Ваше тражње?

Напомена

- Абсолютне вредности
  - Пракса је да се коефицијент еластичности приказује апсолутним вредностима дакле не узима се предзнак у обзир
  - Већа ценовна еластичност имплицира већу међузависност тражене количине од цене
- Метода аритметичке средине
  - Бољи начин израчунавања ценовне еластичности тражње
  - Користимо и када не знамо смер промене

Ценовна еластичност тражње=

$$(Q_2 - Q_1) / ((Q_1 + Q_2) / 2) / (P_2 - P_1) / ((P_1 + P_2) / 2)$$

Пример 9.

Тачка А	Цена= 4	Количина= 120
Тачка Б	Цена= 6	Количина= 80

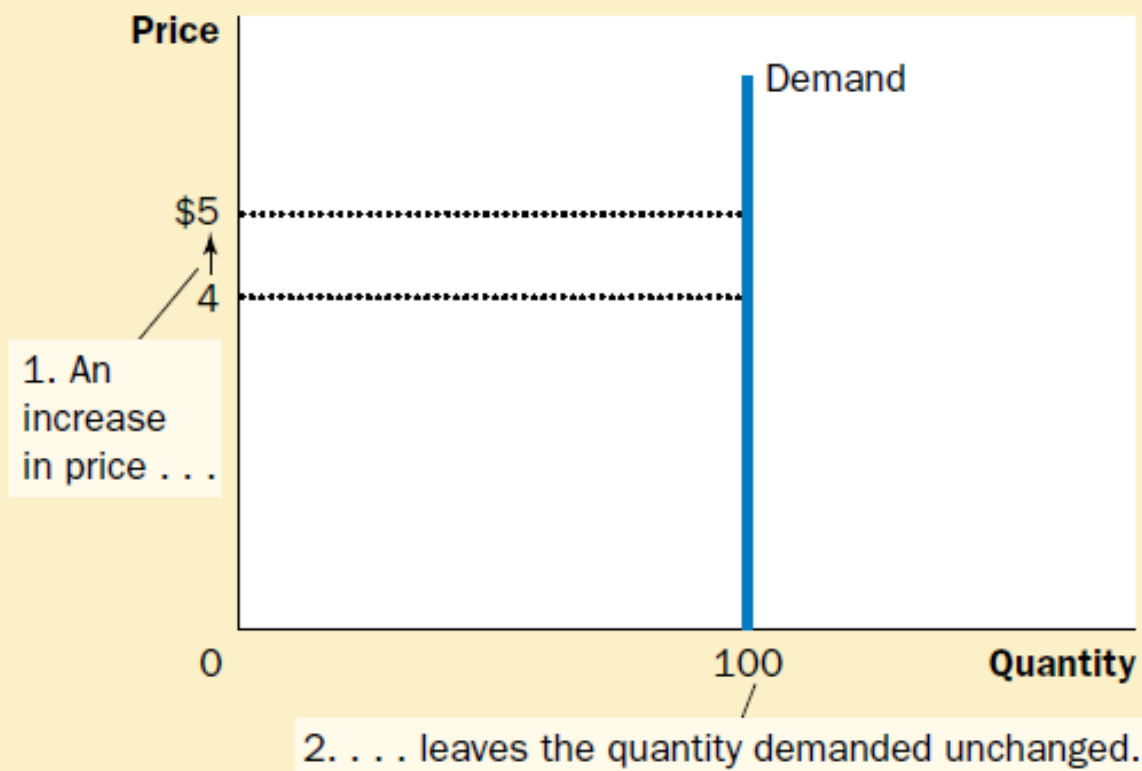
- Израчунати ценовну еластичност тражње користећи методу процентуалне промене и методу аритметичке средине

Перфектна нееластичност

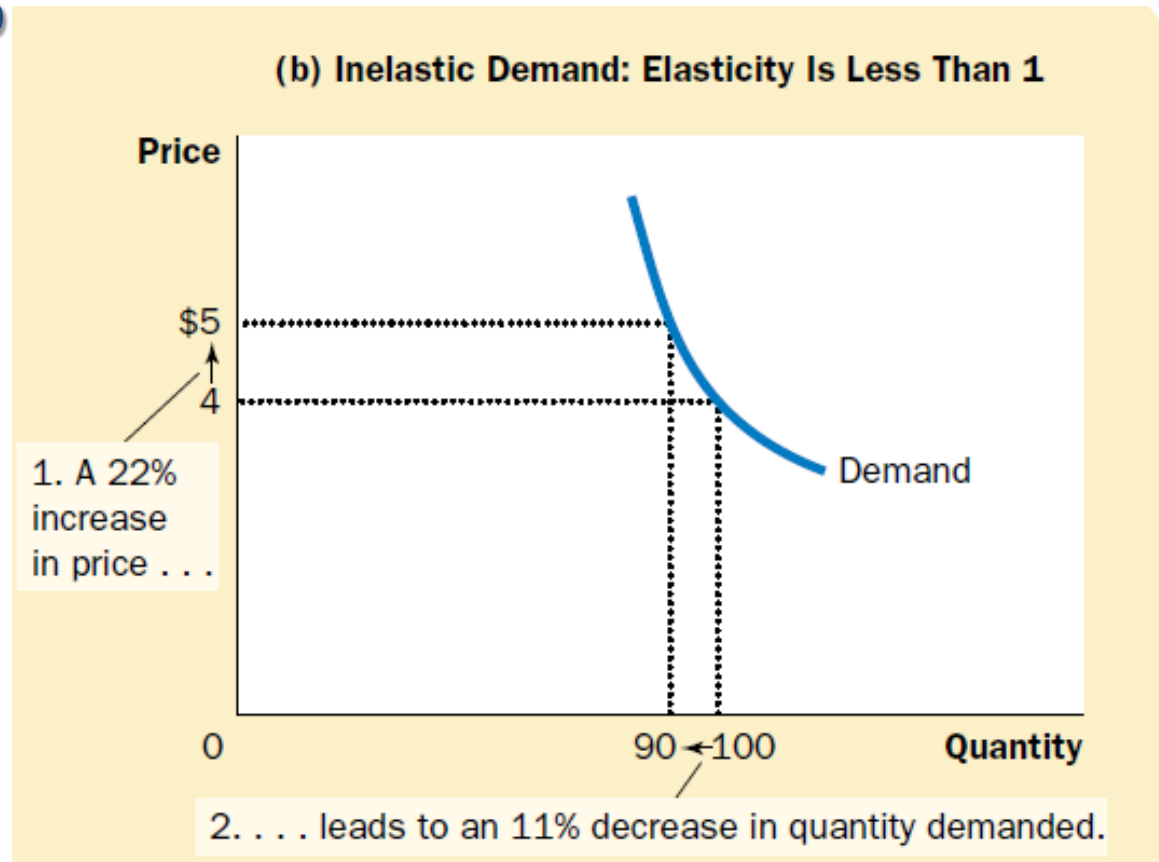
- Тражња је потпуно неосетљива на промену цене

(a) Perfectly Inelastic Demand: Elasticity Equals 0

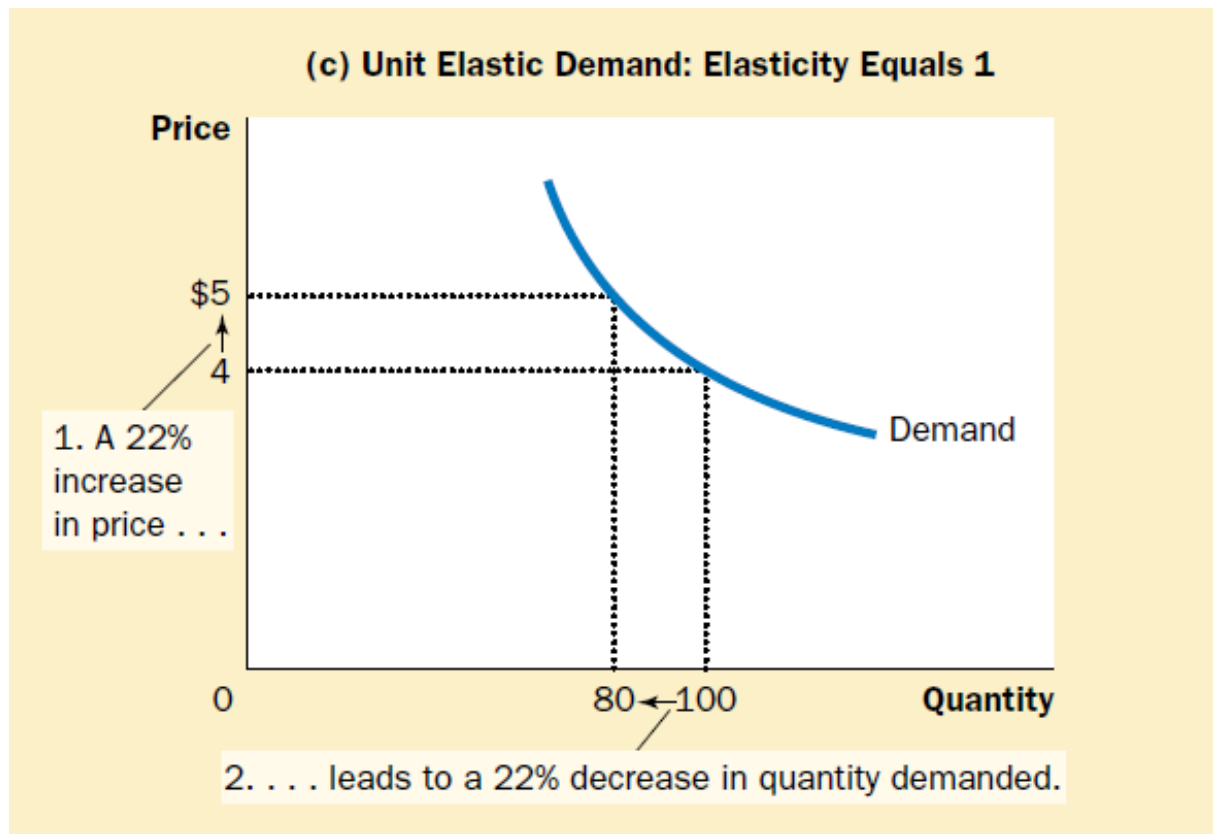
Нееластична тражња

- Тражња се пропорционално мање мења, него промена цене

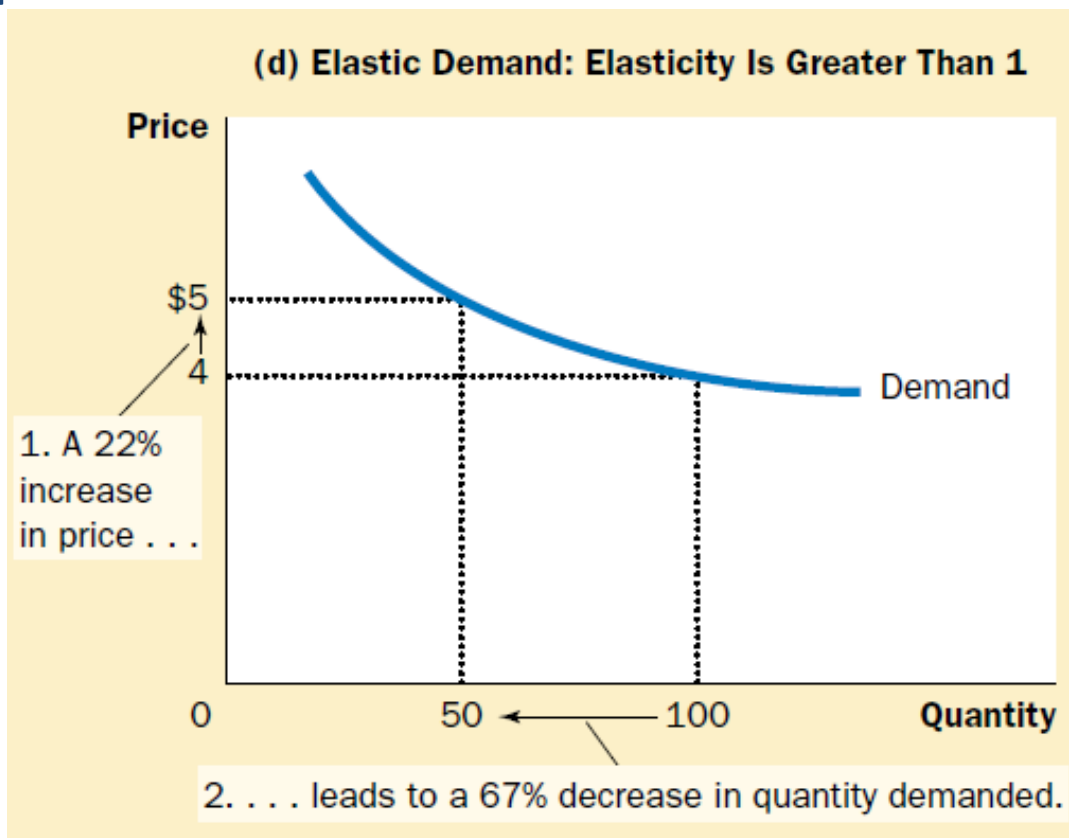
Јединична еластичност

- Пропорционално једнака промена у цени и траженој КОЛИЧИНИ

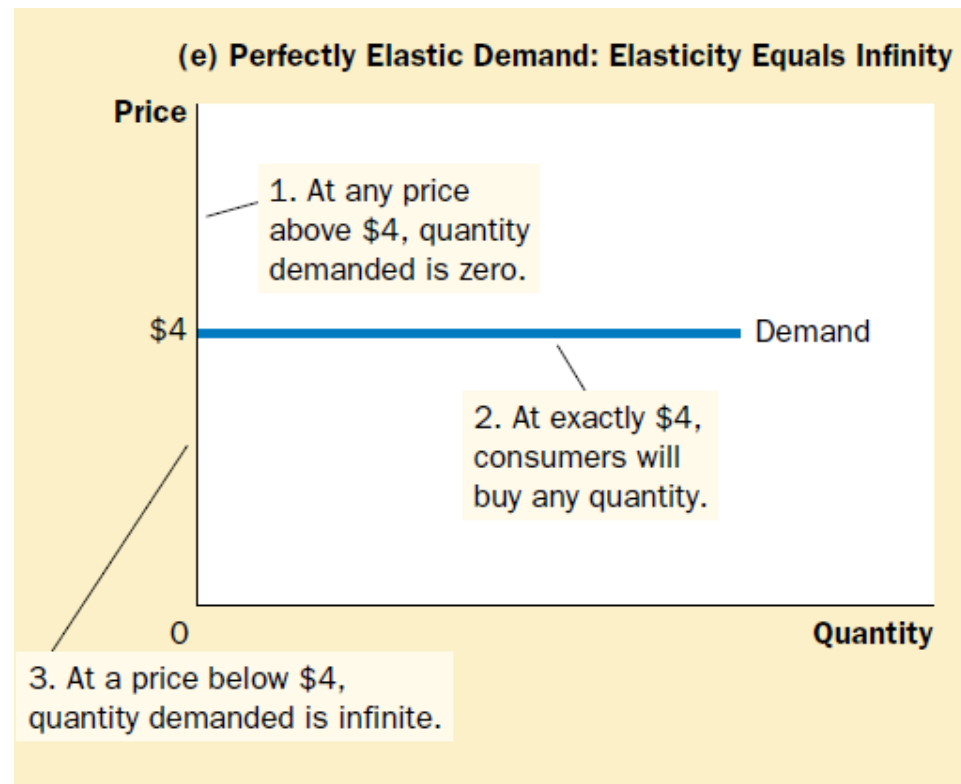
Еластична тражња

- Тражња се пропорционално више мења него промена цене!

Савршена еластичност

- При датој цени, купци ће куповати било коју количину, али неће бити тражње при било којој другој цени

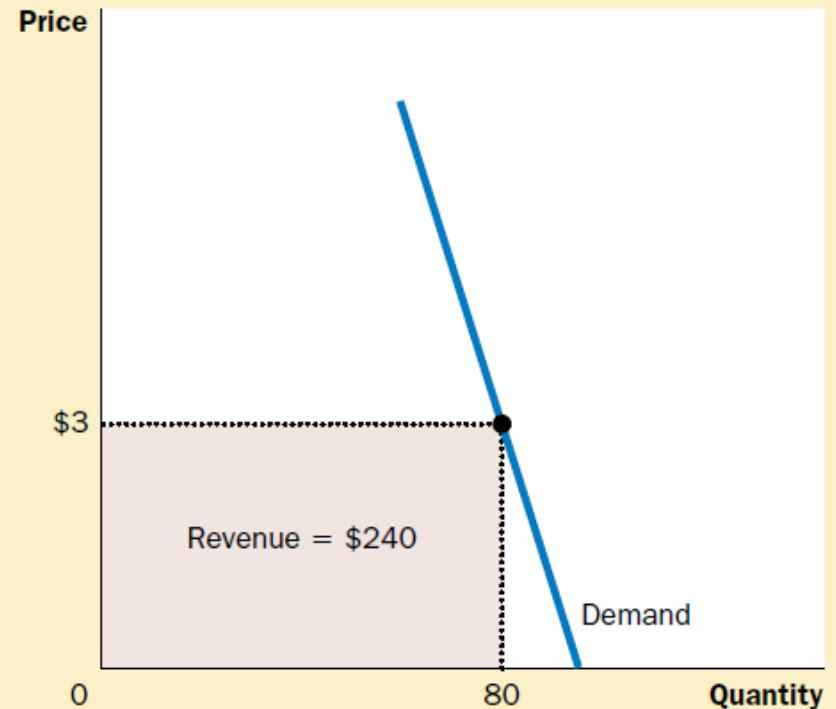
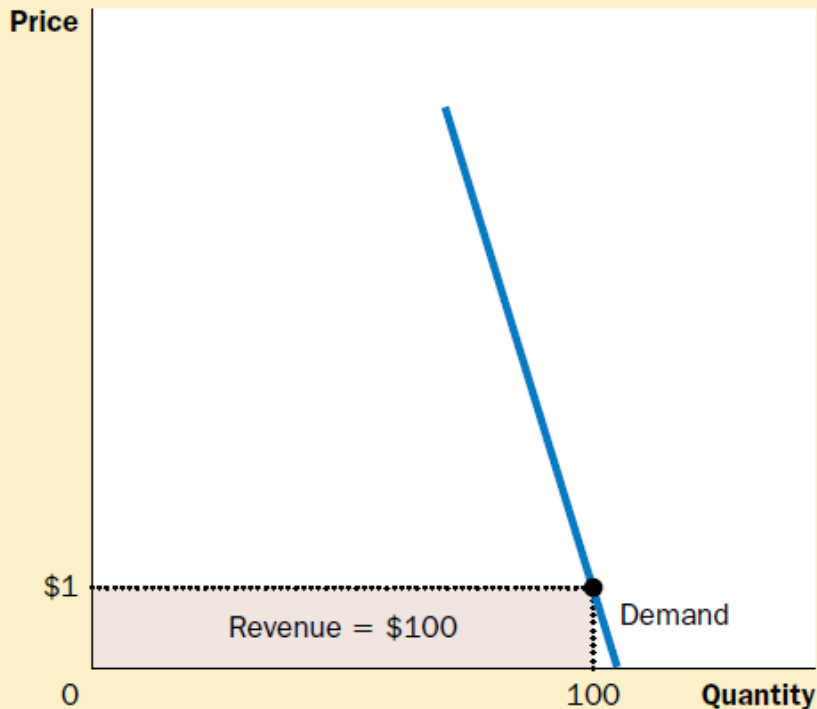

Приход

- Приход је износ који купац плаћа, а примају продавци добара
- Приход= $P * Q$
- Шта се дешава са приходом када је тражња еластична/ нееластична?

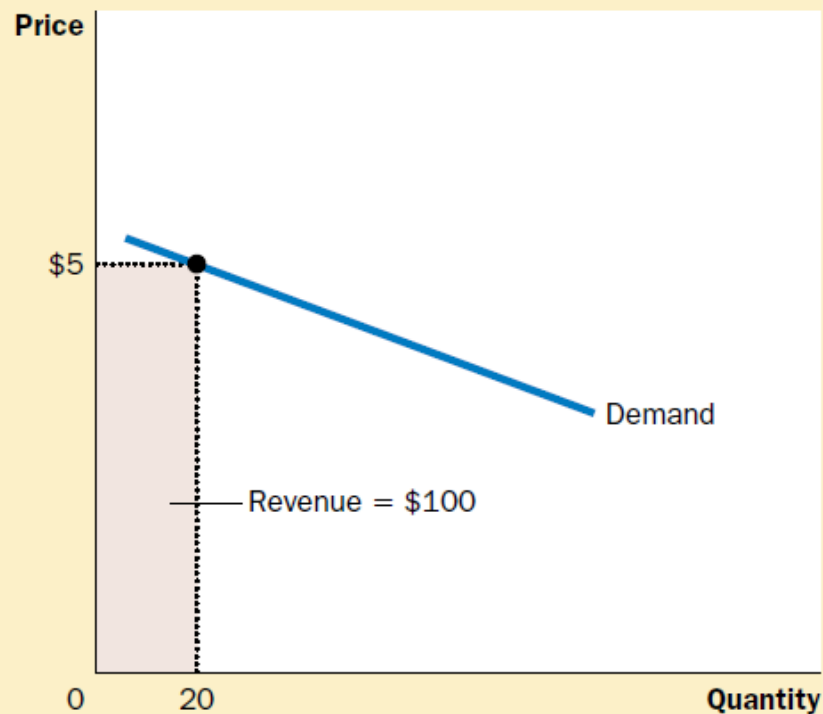
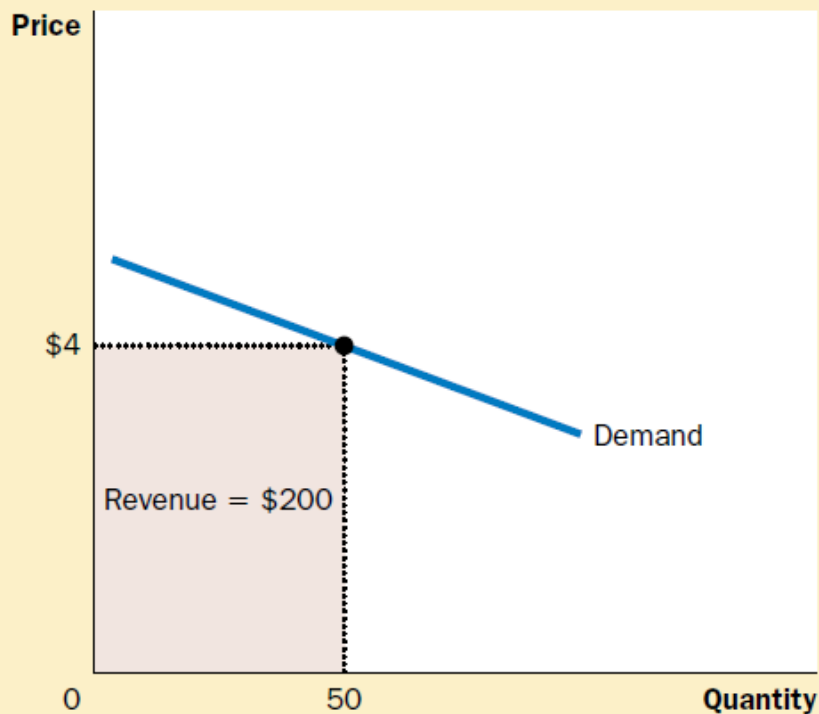
Нееластична тражња

Код нееластичне криве тражње, пораст цена доводи до несразмерно мањег пада тражње, па се укупни приходи повећавају.

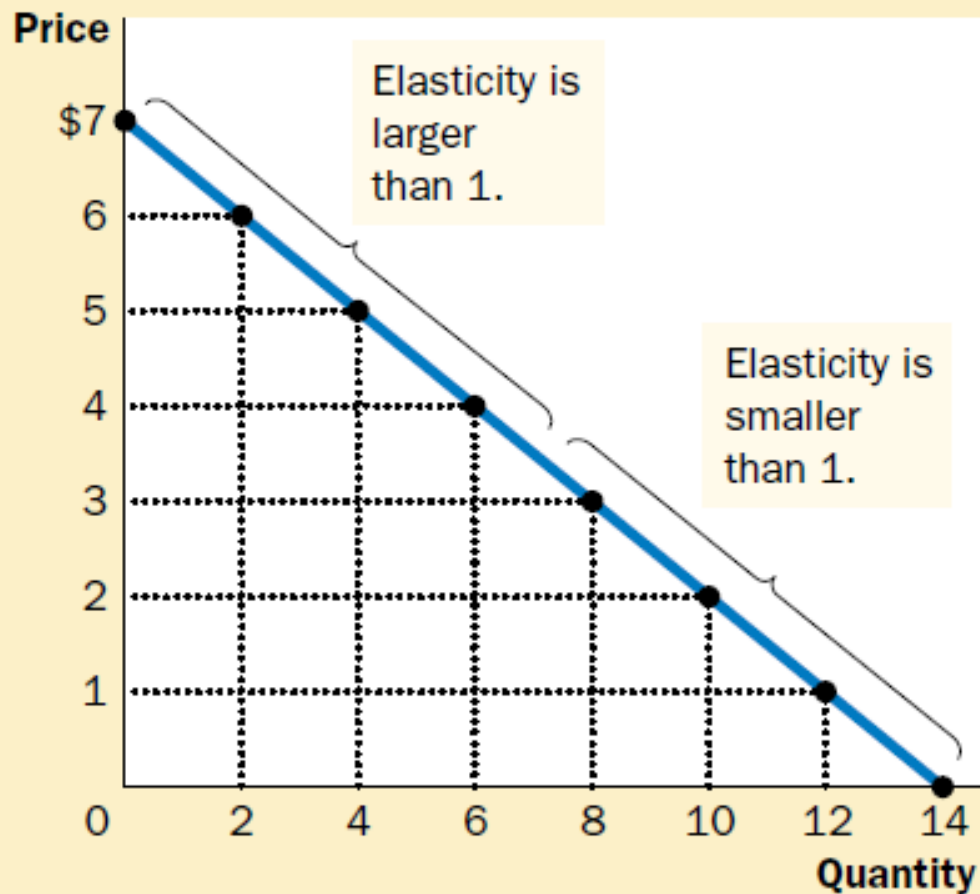
Еластична тражња

Код еластичне криве тражње, пораст цена доводи до несразмерно већег пада тражње, па се укупни приходи смањују.

Линеарна крива тражње

Линеарна крива тражње

PRICE	QUANTITY	TOTAL REVENUE (PRICE × QUANTITY)	PERCENT CHANGE IN PRICE	PERCENT CHANGE IN QUANTITY	ELASTICITY	DESCRIPTION
\$7	0	\$ 0				
6	2	12	15	200	13.0	Elastic
5	4	20	18	67	3.7	Elastic
4	6	24	22	40	1.8	Elastic
3	8	24	29	29	1.0	Unit elastic
2	10	20	40	22	0.6	Inelastic
1	12	12	67	18	0.3	Inelastic
0	14	0	200	15	0.1	Inelastic

